

Nøgle til grupper af østershatlignende svampe

- Sporebærende lag glat, året eller med kløvede lameller; sporer farveløse ..... **nøgle A**
Sporebærende lag med normalt udviklede lameller; sporer farveløse eller farvede 2
- Sporefældning hvidlig eller sjældent gråviolet (☼ □ □ □ □) ..... **nøgle B**
Sporefældning brunrosa til ± brun (☼ □ □ □ □ □ □ □ □) ..... **nøgle C**

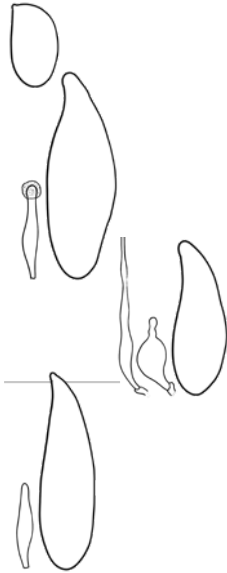

Nøgle A – ± skæve uden normale lameller

- Lameller kløvede på langs og sammenrullede i tør tilstand; hatoverside stridhåret. Hat op til 40 mm bred; sporer 7,5-10 × 2,5-3 µm; på solbeskinnede ved, på ensilageballer, gamle hvalknogler etc; meget almindelig mod øst, lidt sjældnere mod vest ..... **kløvblad (Schizophyllum commune)**
Uden kløvede lameller; hatoverside ikke stridhåret 2
- Sporebærende lag glat; frugtlegeme uden stok ..... se hængeskåle, s. xxx
Sporebærende lag ± året eller frugtlegeme med tydelig stok 3
- På ved; sporebærende lag af radiære, krusede, grenede lister. Hat op til 20 mm bred; sporer pølseformede, 2,8-4,5 × 1-1,3 µm; på løvtræ, sjældent nåletræ; almindelig i det meste af landet, sjældnest mod vest og nord ..... **krusblad (Plicatura crispa)**
På urtestængler eller mos; sporebærende lag glat eller året 4
- På bladmosser 5
På urter, græsser m.v. 9
- Frugtlegeme hvidt (□) 6
Frugtlegeme cremegråt, gråligt til brunligt (□ □ □ □ □ □ □ □) ..... [fontænehat (*Arrhenia*) p.p.] 7
- Med tydelig stok; sporebærende lag glat; sporer 3-4,5 (-5) × 2,2-3 µm ..... se mostunge (*Musciniupta laevis*), s. 616xxx
Uden stok; sporebærende lag året-lamelagtigt; sporer 6-7,5 × 5-6 µm ..... se året mosskål (*Rimbachia bryophila*), s. 718xxx
- Hat lyst grålig til lyst gråbrun (□ □ □ □ □ □ □ □); hat 1-5 (-10) mm bred. Sporebærende lag først glat, siden året, af hattens farve; sporer (5-) 6-10 (-11,5) × 3-6 (-7) µm; meget almindelig sent på året ..... **lille fontænehat (Arrhenia retiruga)**
Hat mørkere gråligt til brunligt (□ □ □ □ □ □ □ □); hat bredere 8
- På bladmosser i kildevæld og andre våde habitater; med øskner. Hat op til 50 mm bred; sporer 5-10 (-15) × 4-8,5 µm; ret sjælden og næsten fraværende mod syd ..... **siddende fontænehat (Arrhenia lobata)**
Især på bladmosset spidshåret stjernemos (*Syntrichia ruraliformis*) på tørre habitater som klitheder og strandoverdrev; uden øskner. Hat op til 15 (-25) mm bred; sporer (5,5-) 6-10 (-10,5) × 4-6,5 µm; hist og her øst for israndslinjen, men fraværende vest for ..... **skæv fontænehat (Arrhenia spathulata)**

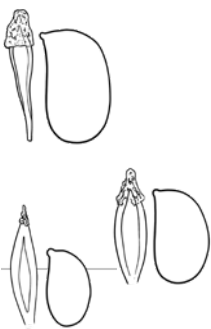

- Frugtlegeme blegt træbrune til grålige og ofte med turkise eller blå nuancer (□ □ □ □ □ □ □ □); lameller tværforbundne til en næsten poreagtig struktur; på grove græsstrå i klitter og andre græssamfund; uden markante cystider. Hat op til 17 mm bred; sporer (6,5-) 7,5-9,5 (-10) × 4-5,5 (-6) µm; sjælden eller overset ..... **bruskøre (Campanella caesia)**
Frugtlegeme uden blålige eller grønne nuancer; sporebærende lag ikke poret; ikke i klitter; ± lådden af cystider ..... [spatelhat (*Gloiocephala*)] 10
- På dunhammer; hatoverside ± lysebrun (☼ □ □ □ □). Hat op til 15 mm bred; sporer 15-22 × 5,5-7,5 µm; ret sjælden, men formodentlig meget overset ..... **dunhammer-spatelhat (Gloiocephala menieri)**
På star eller avneknippe; hatoverside ± hvid (☼ □ □) 11
- På avneknippe; hymenium normalt glat eller rynket. Hat op til 4 mm bred; sporer 12-18 × 3,5-6,5 µm; meget sjælden eller overset ..... **avneknippe-spatelhat (Gloiocephala cornelii)**
På star; med ± rudimentære lameller 12
- Sporer 16,5-22,5 (-24,5) × (4,5-) 5-6,5 µm; basidier 2-sporede; cystider i hymeniet 25-62 × 4-12 µm, cylindriske, tenformede, flaskformede eller bowlingkegleformede. Hat op til 5 mm bred; fundet på top-star, næb-star og måske kær-star; sjælden eller overset ..... **star-spatelhat (Gloiocephala caricis)**
Sporer til 27 × 6 µm; basidier 4-sporede; med store hovedformede cystider til ca 90 µm lange. Hat op til 8 mm bred; fundet på kær-star; meget sjælden ..... **Gloiocephala caricoides nom. prov.**

Nøgle B – med lameller og hvide til gråvioletten sporer

1. På græsser, halvgræsser og siv eller tilsyneladende på jord 2
På tokimbladede urtestængler, ved, savsmuld, træflis eller dybt rodslående i skovmiljøer 11
2. Med tykvæggede, krystalbesatte fladecystider; frugtlegerer robuste og med et gelatinøst kødlag ..... [filthat (*Hohenbuehelia* p.p.)] .. 3
Cystider fraværende; frugtlegerer skrøbelige og uden gelatinøst kød ..... [fontænehat (*Arrhenia* p.p.)] .. 7
3. På græsser 4
Tilsyneladende på jord 5
4. Frugtlegerer mørkegrå (■ ■ ■), op til 2,5 (-4) cm brede. Hat op til 24 (-40) mm bred; sporer (8-) 9-12 (-14) × (4,5-) 5-7 (-7,5) μm; med tykvæggede, krystalbesatte fladecystider; på hjælme (*Ammophila*); meget sjælden eller overset ..... **klit-filthat (*Hohenbuehelia culmicola*)**
Frugtlegerer okkerbrune til hjortebrune (■ ■ ■), op til 7 cm brede. Hat op til 75 mm bred; sporer 7,2-10,4 × (3,6-) 4,5-6,1 μm; med tykvæggede, krystalbesatte fladecystider; på græsser (men ikke hjælme) eller tilsyneladende på jord; meget sjælden ..... **græs-filthat (*Hohenbuehelia bonii*)**
5. Sporer 5-7,5 (-8,5) × 3,5-4,5 (-5) μm; med mange tykvæggede, tenformede hatcystider ..... se stor filthat (*Hohenbuehelia petaloides*), pkt. 31
Sporer større; med ret få, tykvæggede, tenformede hatcystider 6
6. Frugtlegerer okkerbrune til hjortebrune (■ ■ ■) .....
se græs-filthat (*Hohenbuehelia bonii*), pkt. 4
Frugtlegerer mørket gråbrune (■ ■ ■) .....
se førne-filthat (*Hohenbuehelia tremula*), pkt. 31
7. Sporer næsten-kugleformede, Q 1,1-1,3. Hat op til 25 mm bred, gråbrun; sporer 5,5-7,5 × 5-6,5 μm; blandt mosser på jord; ej DK ..... ***Arrhenia subglobisemen***
Sporer mere aflange, Q over 1,3 8
8. På siv (*Juncus*), star (*Carex*) og græsser 9
På jord med mosser, eventuelt iblandet træflis 10
9. Basidier 2-sporede. Hat 35 (-40) mm bred, gråbrun; sporer 8,5-12,5 (-17,5) × 4-5,5 μm; på siv (*Juncus*) og græsser; meget sjælden ..... ***Arrhenia acerosa* var. *tenella* ss. auct.**
Basidier 4-sporede. Hat 18 mm bred, gråbrun; sporer 7-10 × 3,5-6 μm; på siv (*Juncus*) og star (*Carex*); ej DK ..... ***Arrhenia juncorum***
10. Sporer ellipsoidiske, 5,5-8 × 3-5,5 μm, gns. 6,6 × 4 μm, Q gns. 1,7. Hat op til 10 mm bred, lyst brun til lyst gråblå, enkeltvis eller i tætte knipper; på jord, græs- og mosførne og nedbrudt flis; meget sjælden eller overset ..... **bølget fontænehat (*Arrhenia glauca*)**
Sporer aflangt dråbeformede, 6,8-8,7 × 3,4-3,8 μm, gns. 7,4 × 3,8 μm, Q gns. 2. Hat 35 (-40) mm bred, gråbrun; på jord og forrådnede vedstykker; sjælden ..... **muslinge-fontænehat (*Arrhenia acerosa* var. *acerosa*)**
11. Lugt ekstremt kraftig af anis; typisk højt i pilebuske; lamelsider med udragende hyfepigge. Hat op til 50 (-100) mm bred; med okkergule til strågule (■ ■ ■) farver; med tykvæggede bindehyfer; sporer 7-8 × 3,5-4 μm; sjælden ..... **anishat (*Neofavolus suavissimus*)**
Lugt ubetydelig eller anderledes; ikke højt i pilebuske; lamelsider ikke med hyfepigge 12
12. Lamelæg savtakket (lup!) 13
Lamelæg ikke savtakket 21

13. Sporer over 6 μm lange, ikke-amyloide, glatte; smag mild eller syrlig 14
Sporer meget små, under 6 μm lange, stærkt amyloide, fint vortet-piggede; smag meget bitter eller skarp ... [savbladhat (*Lentinellus*)] .. 16
14. På løvtræ, typisk helt eller delvist i vand; hvidmuldsdanner. Hat op til 80 mm bred; hat og stok med gråbrune skæl; med tykvæggede bindehyfer; sporer 6-10 × 2-3 μm; ofte på pil eller poppel; meget sjælden (sydlig/østlig) ..... **tigerhat (*Lentinus tigrinus*)**
På mere tørliggende løv- eller nåletræ; brunmuldsdanner 15
15. Hat hvidlig, med alderen lyst træbrun (☉ □ ■ ■) med mørkere grove skæl; typisk på meget tørt nåletræ, fx gamle sveller eller solbagte stubbe; sporer 8-14 × 3,5-5 μm, cylindriske. Hat op til 150 mm bred; kød meget sejt; både i byer og i plantager m.v; hist og her ..... **skællet sejhat (*Neolentinus lepideus*)**
Hat lysebrun til brun (☉ ■ ■ ■), fint fnugget til skællet; på ved af poppel. Hat op til 150 mm bred; sporer 10-14 × 3,5-5 μm; meget sjælden eller helt forsvundet, sydlig ..... **glat sejhat (*Neolentinus schaefferi*)**
16. På urtestængler (gederams); frugtlegerer op til 15 mm brede; uden øskner. Hat op til 11 mm bred; sporer 4,5-5,5 × 3,5-4,5 μm; fladecystider tenformede til afrundede, 22-33 × 5-11 μm; meget sjælden eller overset ..... **urte-savbladhat (*Lentinellus herbarum*)**
På ved; frugtlegerer større; med øskner 17
17. Frugtlegerer ± kræmmerhusformede, næsten glatte, med eller uden tydelig anislugt; oftest i store flokke på stubbe eller døde rødder af bøg, sjældent andre løvtræer. Hat op til 90 mm bred; sporer 4-5 × 3-4 μm; uden flade- og ægcystider; med olicystider; med tykvæggede hvilesporer i kødet; ret almindelig mod øst, hist og her mod vest ..... **anis-savbladhat (*Lentinellus cochleatus*)**
Frugtlegerer ± tragtformede til hvælvede; glatte eller med alderen lødne fra basis og udefter; aldrig med anislugt; ofte på liggende stammer eller mindre pinde 18
18. Med tydelig ± skævtstillet stok; hat navlet og glat; sporer 5-6 × 3-4,5 μm. Hat op til 40 mm bred; flade- og ægcystider 26-34 × 5-13 μm; med olicystider; på nåletræ, sjældnere på løvtræ; ret sjælden, men lokalitetstrofaste, fraværende vest for israndslinjen ..... **navle-savbladhat (*Lentinellus flabelliformis*)**
Uden eller næsten uden stok; hat hvælvet og glat til håret; sporer mindre 19
19. Hatoverside næsten glat og ret lys; kød ikke eller næsten ikke amyloidt; uden mørk skillelinje mellem hatfilt og kød; uden flade- og ægcystider. Hat op til 70 mm bred; sporer 4-5 × 3-4 μm; med olicystider; på løvtræ; dansk status uafklaret, formodentlig meget sjælden ..... **randribbet savbladhat (*Lentinellus vulpinus*)**
Hatoverside ret filtet; kød på lidt ældre eksemplarer øjeblikkeligt sort i Melzer; ofte med en mørk zone mellem hatkød og hatfilt; med flade- og ægcystider 20
20. Hatoverside inderst ± brunfiltet ellers ret lys (☉ ■ ■ ■); med ± knortede, amyloide skelethyfer. Hat op til 70 mm bred; sporer 3,5-4,5 × 2,5-3,5 μm; fladecystider 16,5-20 (-30) × 5-6 μm; med olicystider; på løv- og sjældnere nåletræ, gerne i skove med præg af naturskov; ret almindelig øst for israndslinjen, fraværende vest for ..... **børstehåret savbladhat (*Lentinellus ursinus*)**
Hatoverside udpræget brunfiltet og ret mørk (☉ ■ ■ ■); uden tydeligt knortede skelethyfer. Hat op til 120 mm bred; sporer 3,5-4,5 × 2,5-3,5 μm; fladecystider 20-48 × 3,5-5 μm; med olicystider; på løv- og nåletræ; DK? ..... ***Lentinellus castoreus***

21. Frugtlegerer kridhvite (□) 22
Frugtlegerer stedvist creme (■) eller mørkere 26
22. Frugtlegerer 30-120 mm brede, kræmmerhusformede. Sporer kuglerunde, 5-7,5 × 4-6 µm; på nåletræsstubbe og træflis; hist og her i Nordjylland, sjældnere mod syd og øst. **Kridthat (*Pleurocybella porrigens*)**
Frugtlegerer mindre, oftest hvælvede 23
23. Med tætte, lidt gummiagtige lameller, der stopper i en velafgrænset zone; uden ægcystider ..... se mild epaulethat (*Panellus mitis*), pkt. 42
Lameller anderledes 24
24. På nåletræ; sporer 5,5-7 × 2,5-3 µm. Hat 3-8 mm bred; ægcystider knortede, med eller uden klistret dråbe øverst; hathud med tilsvarende klistrede dråber; meget sjælden
kridhvid filthat (*Hohenbuehelia lateralis*)
På løvtræ; sporer bredere 25
25. Hatoverside og rand stridhåret; ret sej. Hat op til 20 mm bred; sporer 7-9 × 5-6 µm; ægcystider 12-55 × 5-15 µm; på løvtræ, fx af klematis og gedeblad, tørketilpasset; ej DK, sydlig
børstehat (*Chaetocalathus craterellus*)
Hatoverside og rand glat; ret skrøbelig. Hat op til 15 mm bred; sporer kuglerunde, 5-6 × 4,5-5,5 µm; ægcystider 40-110 × 2-4 µm; på løvtræsgrene; i fugtig skov med lang kontinuitet; meget sjælden (især Nordjylland)
vifteblad (*Cheimonophyllum haedinum*) 27
26. Lameller eller stok med ± okkergule til gule (■ ■ ■ ■ ■) farver 27
Lameller og stok ikke okkergule eller gule 28
27. Uden stok; hatoverflade hos udvoksede eksemplarer håret; sporer 4-6 × 2-3 µm, ikke-amyloide
se okkerblad (*Phyllotopsis nidulans*), nøgle C, pkt. 3
Med en stok hvor lamellerne standser i en velafgrænset zone på tværs; hat først håret men ved modenhed fedtet og glat; sporer 4-6,5 × 1-2 µm, amyloide. Hat op til 100 mm bred; flade- og ægcystider 40-60 × 7,5-16 µm; næsten altid på løvtræsved og især i vintermånederne; almindelig, dog ret sjælden i Vestjylland ..... **gummihat (*Sarcomyxa serotina*)** 29
28. Som unge med tydelig, lilla til violet (■ ■ ■) myceliefilt ved stokbasis, ofte også med lilla til violette farver på hatten 29
Uden lilla og violette farver 30
29. Hatoverside fint filtet. Hat 40-120 mm bred; med skelethyfer; sporer 5,5-7 × 2,5-3,5 µm; flade- og ægcystider 30-60 × 6-16 µm; på løvtræ, ofte poppel-stubbe; hist og her
filtstokket læderhat (*Panus conchatus*)
Hatoverside stridhåret. Hat 40-80 mm bred; med skelethyfer; sporer 4,5-6,5 × 2,5-4 µm; på løvtræ; ej DK (sydlig) ..... ***Panus rudis*** 31
30. På nåledække, savsmuld eller træflis, eventuelt rodslående til træstumper i jord 31
På grene, stubbe eller stammer 32
31. Sporer 5-7,5 (-8,5) × 3,5-4,5 (-5) µm; med mange tykvæggede, tenformede hatcystider. Hat 18-85 mm bred; sporer bredt ellipsoidiske til ellipsoidiske, Q 1,4-1,7; med et 100-475 µm tykt, gelatinøst lag i hatkødet; uden hovedbærende hatcystider; mest på løvtræ; i kalkrige løvskove eller på savværker m.v.; ret sjælden og fraværende vest for israndslinjen
stor filthat (*Hohenbuehelia petaloides*)
Sporer (7-) 7,5-9,5 × (4-) 4,5-5 (-5,5) µm; med ret få, tykvæggede, tenformede hatcystider. Hat op til 100 mm bred; sporer ellipsoidiske, Q 1,7-1,9; med et 50-100 µm tykt gelatinøst lag i hatkødet; med tyndvæggede, hovedbærende hatcystider med klister; på nåletræ eller rodslående til træstumper, i parker; meget sjælden, men status lidt uklar .....
førne-filthat (*Hohenbuehelia tremula*) 33

32. Frugtlegerer ret store til store, kødfulde 33
Frugtlegerer små til mellemstore, næppe udpræget kødfulde 39
33. Hatoverside dybt håret; kød med et 1-2 mm tykt gelelag over lamellerne. Hat op til 70 (-100) mm bred, creme til træbrun; lameller ± creme; sporer 7,3-8,7 × 3,5-4,6 µm; ægcystider lidt bugtede, ca. 40 × 5 µm; med øskner; på bøg og poppel; ej DK (sydlig/østlig) **Resupinatus vetlinianus**
Hatoverside ikke håret; uden tykt gelelag 34
34. Frugtlegerer med svøb; hatoverflade filtet. Hat op til 130 (-180) mm bred; sporer 8,5-15,5 (-17) × (2,5-) 3-5 (-5,5) µm; på løvtræ, fx frugttræer, sjælden på nåletræ; ret almindelig
korkagtig østershat (*Pleurotus dryinus*)
Frugtlegerer uden svøb (eller kun rudimentært); hatoverflade glat 35
35. På rødderne af mandstro (*Eryngium*). Hat op til 120 (-150) mm bred; stok ± central; sporer 10-13 × 4-5,5; ej DK (sydvestlig og sydlig)
kejser-østershat (*Pleurotus eryngii*)
På ved 36
36. Unge eksemplarer mørkegrå til blågrå (■ ■ ■ ■ ■); primært fremme efter den første nattefrost og frem til april. Hat op til 150 (-350) mm bred; sporer (7-) 8-12,5 × (2-) 3-4,5 (-5,5) µm, fældning gråviolet; primært på løvtræ, især bøg, meget sjælden på nåletræ; almindelig .....
almindelig østershat (*Pleurotus ostreatus*)
Unge frugtlegerer lysere; fremme forsommer-efterår 37
37. Frugtlegerer ret små (under 50 mm) med skævtstillet stok; hatoverside ± brunrosa (■ ■ ■ ■ ■); på relativt tynde grene i pilemoser. Hat op til 60 mm bred; sporer (6,5-) 7-12 × 3,5-4,5 (-5) µm; forsommer til efterår; ret sjælden .....
Pleurotus ostreatus* var. *praecox
Større eller med midtstillet stok; hat oftest med andre farver; mest på større stammer 38
38. Frugtlegerer udpræget tragtformede med meget langt nedløbende og netdannende (anastomosierende) lameller. Hat op til 100 (-150) mm bred; sporer 7-11 (-12) × 3,5-5 µm, på løvtræ, måske især elm; dansk status dårligt afklaret ..... **tragt-østershat (*Pleurotus cornucopiae*)**
Frugtlegerer noget tragtformet til mere hvælvede; lameller ikke udpræget netdannende ned af stokken. Hat op til 110 (-180) mm bred; sporer (7,5-) 8-11 (-12,5) × 3-4,5 µm; på større løvtræsstammer, ofte bøg; almindelig, i hvert fald øst for israndslinjen .....
sommer-østershat (*Pleurotus pulmonarius*) 39
39. Frugtlegerer uden tydelig gelatinøs hathud; hat glat til kliddet; hos arter med randstillet stok standser lamellerne i en velafgrænset zone på tværs af stokken; sporer amyloide ..... [epaulethat – *Panellus*] 40
- Frugtlegerer med gelatinøs hathud; hat ofte håret, især mod basis; uden veldefineret overgang mellem lameller og stok; sporer ikke-amyloide 34
40. Med slør. Hat op til 20 mm bred, fastvokset til substratet på oversiden; sporer 3-5,5 × 1-1,5 µm; ægcystider noget tykvæggede, 16-30 × 4-10; helt overvejende på el; ej DK (nordlig)
sløret epaulethat (*Tectella patellaris*)
Uden slør 41
41. Smag bitter. Hat op til 30 (-45) mm bred, overflade sprækkende; sporer 4-5 × 2-2,5 µm; ægcystider uregelmæssigt kølleformede, 40-90 × 5-8 µm; ægcystider 40-90 × 5-8 µm; på ved af eg, sjældnere bøg, birk og andre løvtræer og meget sjældent på nåletræ; almindelig
kliddet epaulethat (*Panellus stipticus*)
Smag mild 42

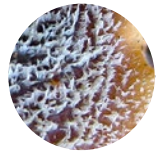
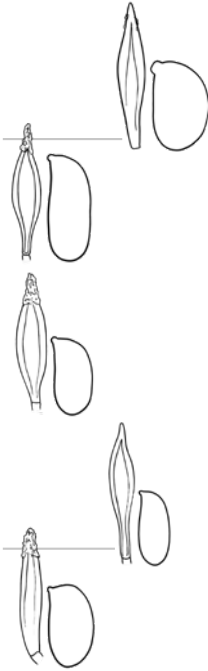
42. Med tydeligt randstillet stok; unge frugtlegerer ± hvide; sporer 3,5-6 × 1-1,5 µm. Hat op til 25 mm bred; ægcystider fraværende; næsten udelukkende på nåletræ, mest kviste af gran; almindelig, især sent på efteråret ..... **mild epaulethat (*Panellus mitis*)**
43. Sporer 5-7 × 1-2 µm. Hat op til 30 mm bred; ægcystider 21-33 × 4-6,5 µm; på løvtræ, sjældent på nåletræ, ofte på endnu fasthæftede grene; ej DK (nordlig) ..... **lilla epaulethat (*Panellus ringens*)**
 Sporer 6,5-9,9 × 2,5-3,5 µm. Hat op til 15 mm bred; ægcystider 22-35 × 3-5 µm; på pil og andre løvtræer, sjældent på nåletræ; ej DK (sydlig) ..... **violetbrun epaulethat (*Panellus violaceofulvus*)**
44. Med smalhalsede, forgrenede ægcystider, men uden tykvæggede fladecystider med krystaller (metuloider); sporer oftest kuglerunde, sjældent pølseformede ..... [barkhat – *Resupinatus*] 45
 Med både smalhalsede ægcystider og tykvæggede fladecystider med krystaller; sporer altid aflange ..... [filthat – *Hohenbuehelia* m.fl.] 52
45. Sporer pølseformede. Hat 1-9 mm bred, brungrå til mørkegrå; lameller mørkemedalderen; sporer 5,8-7,1 × 2,9-3,6 µm, Q 1,7-2,3; på løv- og nåletræ; ej DK, måske overset ..... **pølesporet barkhat (*Resupinatus europaeus*)**
 Sporer kuglerunde til ellipsoidiske 46
46. Sporer ellipsoidiske, 6-7,5 × 3,7-4,6 µm, Q 1,4-1,9 ..... se *Resupinatus niger*, se pkt. 57
 Sporer kuglerunde til næsten-kugleformede, spore Q 1-1,3 47
47. Hat hvidlig til lysegrå (☐ □ □); sporer 5,3-6,7 µm lange. Hat op til 8 mm bred, men nok ofte mindre; lameller fåtallige og fjerne, hvidlige til lysegrå; sporer 5,3-6,7 × 4,7-5,8 µm, Q 1,04-1,26; beskrevet fra vin (*Vitis*), i Danmark kendt fra kvist af ene; meget sjælden ..... **fjernbladet barkhat (*Resupinatus hausknechtii*)**
 Hat mørkere (☐ □ □ □ □ □ □ □) eller sporer kortere 48
48. Frugtlegerer op til 4 mm brede 49
 I det mindste nogle frugtlegerer over 4 mm brede 50
49. Hat højest sribet som meget gammel; på løvtræer (bøg og eg). Hat 1-3 mm, fastvokset på ryggen som en lille hængeskål, grålig til rødgrå; lameller ofte fåtallige, fjerne, blegere end hatten; sporer 4,8-5,5 × 3,9-4,6 µm, Q 1,1-1,3; ej DK (sydlig) ..... ***Resupinatus kavinae***
 Hat tydeligt sribet; lameller veldefinerede; på nåletræer (fyr). Hat oftest skævt fastvokset, 1-4 mm bred, rosabrun, gråviolet til purpurbrun, tydeligt sribet mod randen; lameller fjerne, blegere end hatten; sporer 4,8-5,6 × 4,2-5 µm, Q 1-1,2; ej DK ..... **furet barkhat (*Resupinatus striatulus*)**
40. Frugtlegerer 15-25 mm brede; sporebredde 3,7-4,6 µm. Hat håret af mørkt brungrå hår; lameller mørkt brungrå; sporer 4,4-5,2 × 3,7-4,6 µm, gns. 4,8 × 4,2, Q 1,07-1,25; på bøg; ej DK (sydlig) ..... ***Resupinatus rouxii***
 Frugtlegerer mindre; sporebredde 4,3-5,5 51
51. Hat på ældre frugtlegerer med sort filt inderst. Hat op til 12 mm bred, ikke sribet, grålig; lameller middeltætte, typisk lidt lysere end hatten; sporer 4,5-6 × 4-5,5 µm, Q 1-1,17; især på løvtræ, fx i gamle hække, især om vinteren; almindelig ..... **mørkfiltet barkhat (*Resupinatus trichotis*)**
 Hatfilt grå til gråbrun. Hat op til 8 mm bred, kun svagt sribet, grålig; lameller middeltætte, af hattens farve; sporer 4,8-5,5 × 4,3-5,1 µm, Q 1-1,17 mest på løvtræ, især om vinteren; almindelig ..... **lysfiltet barkhat (*Resupinatus applicatus*)**

52. Frugtlegerer næsten spatelformede med en tydelig randstillet stokdel; fladecystider 50-100 µm lange 53
 Frugtlegerer nyre- til hovformede uden en tydelig, randstillet stok; fladecystider 25-75 µm lange 54
53. På løvtræ; med oprette, tyndvæggede hatcystider, men uden tykvæggede. Hat op til 10 (-20) mm bred; sporer (4,5-) 5-6,5 × 3,5-4,5 (-5) µm; i ± urørte bøgeskove (i udlandet også fundet på nål); sjælden ..... **spatel-filthat (*Hohenbuehelia auriscalpium*)**
 På nåletræ, især gran; uden tyndvæggede hatcystider, men sjældent med tykvæggede. Hat op til 40 mm bred; sporer 5,5-6,5 (-7) × 4-5 (-5,5) µm; ej DK ..... ***Hohenbuehelia abietina***
54. Lameller rosagrå, gråbrune, mørkegrå til sorte (☐ □ □ □ □ □ □ □) 55
 Lameller hvide, creme, lædergule til meget lyst grå (☐ □ □ □ □ □ □ □) 58
55. De fleste sporer bøjede. Hat 4-15 mm bred, gråbrun til mørkegrå, småskallet; lameller noget fjerne, rosabrun, grålige til næsten sorte; sporer 7-8 × 3,3-3,9 µm; ægcystider tykvæggede med krystaller, 27-33 × 6,5-10 µm; på ædelgran; ej DK ..... ***Hohenbuehelia josserandii***
 Sporer overvejende ellipsoidiske 56
56. Ægcystider kølleformede til tenformede med afrundet ende, ofte indsænkede og vanskelige at finde; lameller rosagrå til gråbrune (☐ □ □ □ □ □ □ □) ..... Hat op til 15 mm bred, ofte stilkagtigt sammentrukket mod fasthæftningspunktet, ± hovformet; sporer 6-9 × 3-4,5 µm, Q 1,6-2; ægcystider tykvæggede med krystaller, 20-60 × 6-10 µm; på barken af døde løvtræer; sjælden ..... **hovformet filthat (*Hohenbuehelia unguicularis*)**
 Ægcystider tenformede med ± spids ende, ofte udragende og iøjnefaldende; lameller grålige til sorte (☐ □ □ □ □ □ □ □) 57
57. Sporer 7,5-9 × 4-5,2 µm. Hat 3-15 mm bred, mørkegrå til sort med lysere filt; lameller fjerne, grålige til næsten sorte; sporer ellipsoidiske, Q 1,6-2,1; ægcystider tykvæggede med krystaller, 26-40 × 7-8,5 µm; på løv- og nåletræ; ej DK ..... ***Hohenbuehelia mustialensis***
 Sporer 6-7,5 × 3,7-4,6 µm. Hat 4-12 mm bred, skævt fastvokset, lidt filtet mod basis, mørkegrå til mørkt blågrå; lameller ret fjerne, tykkere mod æggen, mørkegrå til sorte; sporer ellipsoidiske, Q 1,4-1,9; ægcystider tykvæggede med krystaller, 28-45 × 7-10 µm; på løvtræ; ej DK ..... ***Resupinatus niger***
58. Lameller fjerne og oftest med under 10 gennemgående; hat 2-15 mm bred; sporer bøjede 59
 Lameller tættere eller mere talrige; hat bredere; sporer ± ellipsoidiske 60
59. Sporer meget bøjede, 7,5-10 × 3-4,4 µm, i gennemsnit omkring 8,2 × 3,6 µm; hat stort set glat. Hat 2-12 mm bred, læderbrun til brungrå; lameller hvide; spore-Q 1,9-2,7; på urtestængler eller grene af hyld og lignende; ret sjælden eller snarere overset ..... **urte-filthat (*Hohenbuehelia cyphelliformis*)**
 Sporer moderat bøjede, 8,7-11,5 × 4,2-5,4, i gennemsnit omkring 10,1 × 4,8 µm; hat med alderen med lys basalfilt. Hat 2-15 mm bred, læderbrun til brungrå; lameller lysegrå; spore-Q 1,8-2,4; på kviste og urter; ej DK ..... ***Hohenbuehelia leightonii***
60. Sporer 4,3-5,7 × 3,6-4,2, næsten-kugleformede. Hat 15-50 mm bred, lyst brungrå til læderbrun, fint dunet, dybere håret mod basis; lameller tætte, hvidlige; spore-Q 1,1-1,3; på løvtræ; ej DK ..... ***Hohenbuehelia wilhelmii***
 Sporer større og ellipsoidiske 61

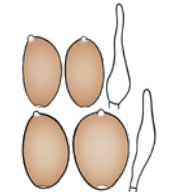
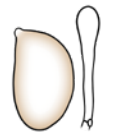
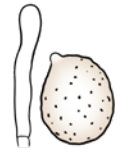
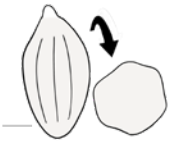

61. Hat dækket af kraftige, mørke skæl; hatoverside hjortebrun, mørkt gråbrun til umbrabrun, mørkest imod basis. Hat 20-45 (-100) mm bred; lameller tætte, hvidlige; sporer 6,9-8,6 x 4,5-5,4, gns. 7,7 x 5 µm Q 1,4-1,7; på løv- og nåletræ; ej DK ..... **Hohenbuehelia valeciaca**
Hat ikke mørkskællet til randen; lysere 62
62. Basidier overvejende 2-sporede; sporer 7,5-12,5 x 3-5,5 µm. Hat op til 20 mm bred; på løvtræspinde, især i kronen af pile i moser, sjældent på fyr; ret almindelig ..... **pile-filthat (Hohenbuehelia fluxilis)**
Basidier 4-sporede; sporer op til 9 x 4,5 µm 63
63. Med et omkring 1 mm tykt, gelatinøst lag; med lys overfladefilt, ofte sammenklumpet til spidse totter. Hat op til 50 mm bred; lameller tætte, flødefarvede til gullige; sporer 6-9 x 3-4,5 µm; i flokke på løvtræ; sjældent ..... **skællet filthat (Hohenbuehelia mastrucata)**
Med gelatinøst lag tyndere, overfladefilt mere regelmæssig 64
64. Hathud med cystider med klistret hoved. Hat 10-60 mm bred; lameller middeltætte til tætte; det centrale kød af tyndvæggede hyfer; sporer 5,5-8,5 (-9,5) x 3-4,5 (-5) µm; på løvtræ, især eg, sjældnere på nåletræ; ret sjældent ..... **blålig filthat (Hohenbuehelia atrocoerulea)²**
Hathud uden cystider med klistret hoved. Hat op til 10-40 mm bred; lameller middeltætte til tætte; det centrale kød af tykvæggede hyfer; sporer (5-) 6-8,5 (-9) x 3-4,5 µm; sjældent eller overset ..... **grå filthat (Hohenbuehelia grisea)**

Nøgle C – ± skæve med lameller og brunrosa til brun sporefældning

1. Sporefældning brunrosa (☼) 2
Sporefældning ± brun (☼) 4
2. Sporer længdekantede; med mellugt ..... se melhat (*Clitopilus*), s. 240xxx
Sporer ikke længdekantede 3
3. Frugtlegemer gullige med okkergule lameller (☐); sporer cylindriske til pølseformede. Hat op til 60 (-80) mm bred, filtet-stridhåret; sporer 4-6 x 2-3 µm; på løvtræ, often på indre splintret ved og ofte om vinteren; ret sjældent ..... **okkerblad (Phyllostopsis nidulans)**
Frugtlegemer hvide til grå; sporer kantet-facetterede ..... se rødblad (*Entoloma* m.fl.) s. xxx
4. Stok over 15 mm tyk, mørkebrunt filtet. Hat op til 150 mm bred; lameller ofte med tværforbindinger; sporer 5-6 x 3-4 µm, glatte; på nåletræ i plantager og skove; almindelig ..... **sortfiltet viftesvamp (Tapinella atrotomentosa)**
Stok tyndere eller manglende 5
5. Lameller nær frugtlegemets fastvoksningspunkt ret krøllede og med tværforbindinger; uden ægcystider. Hat op til 80 mm bred; uden stok, eventuelt med violet filt ved tilhæftningen; moderat tykkødet; sporer 4-6 x 3-4 µm, glatte; på nåletræ, især fyr, også på forarbejdet tømmer; hist og her ..... **tømmer-viftesvamp (Tapinella panuoides)**
Lameller normalt rette, tynde og ikke tværforbundne; med ægcystider 6
6. På mosser på ved. Hat 1-10 mm bred, dunet af cystider, ± træbrun; lameller fjerne, farvet som hatten; sporer fint vortede, 7,5-10,5 x 6,2-8 µm; basidier 2-4-sporede; med cylindriske til bugtede æg-, flade-, hat- og stokcystider; fladecystider; med øskner; meget sjældent ..... **lamel-muslingseskål (Chromocyphella lamellata)**
Ikke på mos 7
7. Stok kort, men tilstede; sporer glatte 8
Stok næsten eller helt fraværende; sporer ornamenterede eller glatte ..... [muslingsesvamp – *Crepidotus*] 11
8. Hatrand takket af slørrester; hat karrygul til gulbrun. Hat op til 20 mm bred; basidier 2-sporede; sporer 8-11 x 6-7,5 µm glatte; ægcystider kølleformede; med øskner; på løvtræ; ej DK (sydlig) ..... **Pleuroflammula ragazziana**
Hatrand uden takker efter slørrester; hat gråoliven, læderbrun til brun 9
9. Hat ± gråoliven (☐), dugget .....
..... se skæv skyggehat (*Simocybe haustellaris*), s. 375xxx
Hat læderbrun til brun (☐), uden oliven nuancer, fint filtet ..... [stråhat – *Deconia* p.p.] 10
10. På græsser, sjældnere halvgræsser; hat med et gelatinøst lag; sporer 3-4 µm brede ..... se almindelig stråhat (*Deconica phillipsii*), s. 339xxx
På træ, sjældent rådne tekstiler og lignende; hat uden et gelatinøst lag; sporer 4-5 µm brede ..... se ved-stråhat (*Deconica horizontalis*), s. 339xxx

2. Det er muligvis umuligt at adskille *Hohenbuehelia atrocoerulea* fra *H. grisea* uden molekylære data.

11. Frugtlegerer cinnoberrøde (■). Hat op til 25 mm bred; sporer 6-8 × 5-6,5 μm, Q 1-1,3; på løvtræs bark i naturskove; meget sjælden og kun øst for israndslinjen

cinnober-muslingesvamp (*Crepidotus cinnabarinus*)

Frugtlegerer hvide, creme til brunlige (□ ■ ■) 12

12. Hatkødet øverst med gelatinøst lag (strækkes ud, når der rives i frugtlegeret) 13

Hatkød ikke gelatinøst (ikke sejt) 14

13. Hat uskælet eller med små, spredte blege skæl. Hat op til 50 (-80) mm bred; sporer 7-10 × 5-6,5 μm, ellipsoidiske, Q 1,3-1,7, glatte; uden øskner; på løvtræ, måske især poppel og ask; almindelig

blød muslingesvamp (*Crepidotus mollis*)

Hat med talrige, små, tætsiddende, spidse brune skæl. Sporer 7-10 × 5-6,5 μm, ellipsoidiske, Q 1,3-1,7, glatte; uden øskner; på poppel og andet løvtræ; sjælden

småskælet muslingesvamp (*Crepidotus calolepis*)

14. Frugtlegerer store og fremvoksende direkte fra leret jord; sporer glatte. Hat op til 50 mm bred; sporer 7-9 × 5-6 μm, Q 1,3-1,7, med øskner; især på kystskrænter i Sydøstdanmark; ret sjælden

skæv muslingesvamp (*Crepidotus autochtonus*)

Frugtlegerer små til ret store, på ved og førne; sporer ornamenterede eller glatte 15

15. Hat håret-skælet af mørke gul- til kanelbrune hår (■ ■ ■); lameller gullige (■), røde med KOH. Hat op til 10 mm bred; sporer kuglerunde, 5-6,5 (-7) μm i diameter, ru; med øskner; på løvtræ; ej DK (sydlig/østlig)

gulbladet muslingesvamp (*Crepidotus crocophyllus*)

Hat lysere; lameller ikke udpræget gule, ikke røde med KOH 16

16. Frugtlegerer små og meget tætsiddende; ægcystider finger-grenede, korte (op til 30 μm), ± krystalbesatte. Hat til 10 mm bred, med et gulligt skær; sporer 5-6,5 × 4,5-6,5 μm, Q 1-1,25, ru; med øskner; på løvtræ (kvas på skovbunden); meget sjælden, eller overset, ikke kendt vest for israndslinjen

bredsaet muslingesvamp (*Crepidotus carpaticus*)

Frugtlegerer små til store, men ikke påfaldende tætstillede; ægcystider variable (eventuelt grenede), længere, ikke krystalbesatte 17

17. Hyfer uden øskner (ses lettest på hattens hår); sporer næsten farveløse (i mikroskopet) 18

Hyfer med øskner; sporer tydeligt brune 19

18. Sporer tenformede til smalt dråbeformede, 2,5-3,5 μm brede, Q over 2,1; ægcystider med lang tynd hals, simple til grenede. Hat op til 20 mm bred; sporer 6,5-9,5 × 2,5-3,5 μm; på blad- og urteførne, sjældent på ved; ret almindelig

førne-muslingesvamp (*Crepidotus epibryus*)

Sporer ellipsoidiske til svagt tenformede, 5-6,5 μm brede, Q under 2,1; ægcystider ± flaskeformede, aldrig grenede. Hat op til 25 mm bred; sporer 8,5-12 × 5-6,5 μm; på løvtræsved, sjældnere på førne; meget sjælden eller overset

lyssporet muslingesvamp (*Crepidotus versutus*)

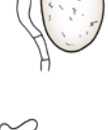
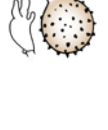
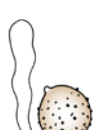
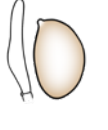
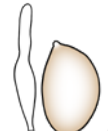
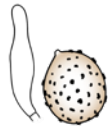
19. Spore Q 1,4-2,3, Q gns. over 1,4 (smalt ellipsoidiske, ægformede, mandelformede, tenformede til næsten cylindriske) 20

Spore Q 1-1,5, Q gns. under 1,4 24

20. Sporer smalt ellipsoidiske til næsten cylindriske. Hat op til 10 mm bred; sporer 5,5-7,5 × 2,5-4 μm, Q 1,6-2,3; især på løvtræsved; almindelig

foranderlig muslingesvamp (*Crepidotus variabilis*)

Sporer ægformede, mandelformede eller tenformede, aldrig cylindriske, over 4 μm brede 21

21. Sporer næsten tenformede, Q 1,6-2,2; frugtlegerer hvidt til gulligt, især underst; især på urtestængler. Hat op til 25 mm bred; sporer 7,5-10 × 4-5,5 μm; ret almindelig

gullig muslingesvamp (*Crepidotus luteolus*)

Sporer ægformede, ellipsoidiske til mandelformede, aldrig næsten tenformede, Q op til 1,7; frugtlegerer uden gule indslag; især på ved 22

22. Sporer glatte se skæv muslingesvamp (*Crepidotus autochtonus*), pkt. 14

Sporer ornamenterede 23

23. Sporer næsten glatte, ± ellipsoidiske; ægcystider med bred top. Sporer kun antydningvist mandelformede og næsten glatte. Hat op til 30 mm bred; sporer 6,5-9,5 × 4,5-6 μm, Q 1,4-1,7; ægcystider kølleformede; især på løvtræsgrene; ret almindelig

Lundells muslingesvamp (*Crepidotus caspari*)

Sporer tydeligt vortede, tydeligt mandelformede. Hat op til 10 mm bred; sporer 7,5-10 × 5-6,5 μm, Q 1,4-1,7; ægcystider afsmalnende op- eller ret uregelmæssige; vist især på tynde løvtræsgrene på kalkrige lokaliteter; sjælden eller overset

mandelsporet muslingesvamp (*Crepidotus subverrucisporus*)

24. Hat ikke hygroman; ægcystider ± grenede i spidserne 25

Hat hygroman; ægcystider ikke grenede i spidserne 26

25. Sporer ± ægformede til bredt ellipsoidske, Q 1,2-1,5; Q gns. 1,37. Hat op til 40 mm bred; sporer 6-9 × 4,5-7 μm, fint piggede; på nåletræ; formodentlig ret almindelig

gran-muslingesvamp (*Crepidotus kubickae*)

Sporer kugleformede til ægformede, Q 1-1,3; Q gns. 1,14. Hat op til 25 mm bred; sporer 6-9 × 5,5-7,5 μm, fint piggede; især på løvtræ, gerne oppe i træerne; meget almindelig, også om vinteren

almindelig muslingesvamp (*Crepidotus cesatii*)

26. På løvtræ 27

På nåletræ 28

27. Sporer (5-) 5,9-7,4 (-9,5) × (5-) 5,9-7,3 (-9,5) μm. Hat 10-50 mm bred; på løvtræ; DK?

Crepidotus malachus

Sporer (4,2-) 4,8-5,5 (-6,8) × (4,2-) 4,8-5,5 (-6,8) μm. Hat op til 5-50 mm bred; sporer tydeligt vortede; ægcystider typisk bredt kølleformede; på løvtræ, sjældent på nåletræ; ret sjælden, men under udbredelse

tvefarvet muslingesvamp (*Crepidotus applanatus*)

28. Ægcystider flaskeformede; sporer (5-) 6-7,5 × 5-7 μm. Hat op til 10-30 mm bred; sporer tydeligt vortede; på nåletræ; sjælden eller overset

nåletræs-muslingesvamp (*Crepidotus stenocystis*)

Ægcystider overvejende bredest foroven; sporer mindre 29

29. Ægcystider typisk bredt kølleformede se tvefarvet muslingesvamp (*Crepidotus applanatus*), pkt. 27

Ægcystider ofte smalt kølleformede. Hat op til 7-50 mm bred; sporer (4,8) 5,3-5,8-6,3 (-7) × (4,8-) 5,2-5,7-6,2 (-7) μm; på fyr; DK?

Crepidotus pini

